

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย
ที่ สค ๖๖๙ / ๒๕๖๑

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับรายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคนไร้ความสามารถ

ผู้อุทธรณ์

: นาย ก.

หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ

: สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร

อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า นาย ก. ผู้อุทธรณ์ ได้รับคำสั่งแต่งตั้งจากศาลเยาวชนและครอบครัวกลางให้เป็นผู้อนุบาลร่วมของนาง ข. ซึ่งเป็นคนไร้ความสามารถ และศาลเยาวชนและครอบครัวกลางได้แต่งตั้งเจ้าพนักงานสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานครเป็นผู้ทำหน้าที่กำกับดูแลการใช้อำนาจของผู้อนุบาลในส่วนที่เกี่ยวกับตัวผู้ไร้ความสามารถและทรัพย์สินของผู้ไร้ความสามารถ และการรักษาพยาบาลผู้ไร้ความสามารถด้วย โดยต้องรายงานให้ศาลทราบ ต่อมาคนไร้ความสามารถได้ถึงแก่กรรม และเพื่อจะได้ติดตามทรัพย์สินมรดกที่เป็นของนาง ข. ผู้อุทธรณ์ได้มีหนังสือถึงสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานครขอคัดรายงานการทำหน้าที่กำกับดูแลการใช้อำนาจของผู้อนุบาลในส่วนที่เกี่ยวกับตัวผู้ไร้ความสามารถและทรัพย์สินของผู้ไร้ความสามารถ และการรักษาพยาบาลผู้ไร้ความสามารถ แต่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานครแจ้งว่าไม่อาจคัดถ่ายรายงานข้อเท็จจริงฯ ได้ เนื่องจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานครเสนอรายงานดังกล่าวให้ศาลทราบตามคำสั่งศาล การขอคัดถ่ายจึงต้องได้รับอนุญาตจากศาล จากนั้นผู้อุทธรณ์ได้ไปดำเนินการยื่นคำร้องคัดถ่ายรายงานข้อเท็จจริงฯ ต่อศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ซึ่งศาลมีคำสั่งไม่อนุญาตให้คัดถ่ายรายงานข้อเท็จจริงฯ ผู้อุทธรณ์จึงมีหนังสือลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๐ ถึงผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร ขอสำเนารายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคนไร้ความสามารถของนาง ข. ที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานครรายงานต่อศาล ตั้งแต่ครั้งแรกจนถึงครั้งหลังสุด พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานครมีหนังสือ ที่ ยธ ๐๖๐๒๐/ก.๒๕๖ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ถึงผู้อุทธรณ์ ปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร โดยให้เหตุผลว่า รายงานข้อเท็จจริงดังกล่าวเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีกฎหมายมาตรา ๑๕๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ คุ้มครองมิให้เปิดเผย และศาลก็ได้

หน้า ๑ ใน ๕ หน้า

คำวินิจฉัย ที่ สค ๑๖๗ / ๒๕๖๑

มีคำสั่งไม่อนุญาตให้เปิดเผย ประกอบกับรายงานข้อเท็จจริงดังกล่าวมีข้อมูลการใช้อำนาจของผู้อนุบาลทั้งสองในส่วนที่เกี่ยวกับตัวคนไร้ความสามารถและทรัพย์สินของคนไร้ความสามารถ และการรักษาพยาบาลคนไร้ความสามารถ จึงเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของคนไร้ความสามารถและนาย ค. [REDACTED] ผู้อนุบาลที่ ๒ ด้วย การเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร ตามมาตรา ๑๕ (๕) และ (๖) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

ผู้อุทธรณ์มีหนังสือลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ ถึงประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน และการบังคับใช้กฎหมายได้พิจารณาคำอุทธรณ์ เหตุผลในการไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร และเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้ว ข้อเท็จจริงสรุปได้ความว่า ผู้อุทธรณ์มีหนังสือถึงสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร ขอสำเนารายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคนไร้ความสามารถของนาง ข. [REDACTED] ที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานครรายงานต่อศาลตั้งแต่ครั้งแรกจนถึงครั้งหลังสุด พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง แต่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานครปฏิเสธการเปิดเผย ผู้อุทธรณ์จึงอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

ในชั้นพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย ผู้แทนสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานครชี้แจงด้วยวาจาต่อคณะกรรมการวินิจฉัยฯ ประกอบหนังสือสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร ที่ ยธ ๐๖๐๒๐/ก.๔๓๑ ลงวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๐ สรุปได้ความว่า สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานครได้จัดทำรายงานการทำหน้าที่กำกับดูแลการใช้อำนาจของผู้อนุบาลในส่วนที่เกี่ยวกับตัวผู้ไร้ความสามารถและทรัพย์สินของผู้ไร้ความสามารถ และการรักษาพยาบาลผู้ไร้ความสามารถ ขณะที่คดีอยู่ในการกำกับดูแลการใช้อำนาจของผู้อนุบาลต่อศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง จำนวน ๓ ฉบับ จนกระทั่งเมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๙ คนไร้ความสามารถได้ถึงแก่กรรมทำให้สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานครสิ้นสุดหน้าที่ในการกำกับดูแลการใช้อำนาจของผู้อนุบาลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้ไร้ความสามารถและทรัพย์สินของผู้ไร้ความสามารถ และการรักษาพยาบาลของผู้ไร้ความสามารถตามคำสั่งศาล และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานครได้รายงานให้ศาลทราบ ต่อมาภายหลังจากคนไร้ความสามารถถึงแก่กรรม ผู้อุทธรณ์ได้มีหนังสือขอคัดรายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคนไร้ความสามารถ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานครได้มีหนังสือถึงผู้อุทธรณ์แจ้งว่าไม่อาจคัดถ่ายรายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคนไร้ความสามารถดังกล่าวได้เนื่องจากรายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคนไร้ความสามารถดังกล่าว สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานครเสนอรายงานดังกล่าวให้

คำวินิจฉัย ที่ สค ๑๖๙ / ๒๕๖๑

ศาลทราบตามคำสั่งศาล การขอคัดถ่ายจึงต้องได้รับอนุญาตจากศาล จากนั้นผู้อุทธรณ์ได้ไปดำเนินการยื่นคำร้องคัดถ่ายรายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคนไร้ความสามารถของสถานพินิจกรุงเทพมหานคร ต่อศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ซึ่งศาลมีคำสั่งไม่อนุญาตให้คัดถ่ายรายงานสถานพินิจฯ และสั่งยกคำร้อง ต่อมาผู้อุทธรณ์ได้มีหนังสือถึงผู้อำนวยการสถานพินิจกรุงเทพมหานคร โดยขอคัดถ่ายรายงานข้อเท็จจริงของนาง ข. ซึ่งสถานพินิจกรุงเทพมหานครเห็นว่ารายงานข้อเท็จจริงที่ขอคัดถ่ายดังกล่าวเป็นเอกสารของผู้ทำหน้าที่กำกับดูแลการใช้อำนาจของผู้อนุบาลตามคำสั่งของศาลเยาวชนและครอบครัวกลางในการรายงานการทำหน้าที่ในการกำกับดูแลการใช้อำนาจของผู้อนุบาลทั้งสอง รายงานให้เฉพาะศาลทราบตามคำสั่ง จึงเป็นเอกสารระหว่างสถานพินิจกรุงเทพมหานครกับศาล และศาลได้มีคำสั่งไม่อนุญาตให้ผู้อุทธรณ์คัดถ่ายรายงานสถานพินิจ หากสถานพินิจกรุงเทพมหานครอนุญาตให้คัดถ่ายเกรงว่าจะเป็นการละเมิดอำนาจศาล ประกอบกับในหมวด ๑๓ ว่าด้วยการพิจารณาคดีครอบครัว มาตรา ๑๕๓ วรรคสอง ซึ่งบัญญัติว่า “ข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานใด ๆ ในคดี หรือคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีครอบครัวหรือใกล้เคียงคดีครอบครัว ห้ามมิให้แพร่ภาพ แพร่เสียงระบุหรือแสดงข้อความหรือกระทำได้ด้วยประการใด ๆ อันทำให้รู้จักตัวคู่ความหรือทำให้เกิดความเสียหายแก่ชื่อเสียง เกียรติคุณของบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือถูกกล่าวถึงในคดี เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาล” อีกทั้งรายงานดังกล่าวได้มาจากข้อมูลในส่วนของนาย ค. ผู้อนุบาลที่ ๒ ด้วย จึงน่าจะเข้าข่ายตามมาตรา ๑๕ (๕) และ (๖) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ว่าการเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร และข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผย ดังนั้น สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานครจึงได้มีหนังสือแจ้งว่าไม่อนุญาตให้ผู้อุทธรณ์คัดถ่ายรายงานข้อเท็จจริงดังกล่าว เนื่องจากรายงานข้อเท็จจริงดังกล่าว อยู่ภายใต้บทบัญญัติของพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๕๓ วรรคสอง

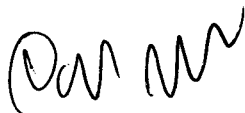
คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน และการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์คือ รายงานการทำหน้าที่กำกับดูแลการใช้อำนาจของผู้อนุบาลในส่วนที่เกี่ยวกับตัวผู้ไร้ความสามารถและทรัพย์สินของผู้ไร้ความสามารถ และการรักษาพยาบาลผู้ไร้ความสามารถ จำนวน ๓ ฉบับ ที่อยู่ในความครอบครองของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวมิได้อยู่ระหว่างการพิจารณาคดีของศาล เพราะการพิจารณาคดีได้เสร็จสิ้นแล้ว จึงเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการตามนัยมาตรา ๔ และมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ กรณีมีประเด็นต้องวินิจฉัยว่าข้อมูลดังกล่าวเปิดเผยให้ผู้อุทธรณ์ทราบได้หรือไม่ สถานพินิจฯ อ้างว่าเป็นข้อมูลที่ถูกกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผยตามนัยมาตรา ๑๕๓ แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ เห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๑๕๓ วรรคแรกบัญญัติว่า “เพื่อประโยชน์ในการใกล้เคียงคดีครอบครัว เมื่อศาลเห็นสมควรหรือเมื่อคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอ ศาลจะสั่งให้ดำเนินการเป็นการลับเฉพาะต่อหน้าตัวความทุกฝ่ายหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง โดยจะให้มีความอยู่ด้วยหรือไม่ก็ได้” วรรคสอง

คำวินิจฉัย ที่ สค ๑๖๙ / ๒๕๖๑

บัญญัติว่า “ข้อเท็จจริงหรือพฤติกรรมใด ๆ ในคดี หรือคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีครอบครัวหรือใกล้เคียงคดีครอบครัว ห้ามมิให้แพร่ภาพ แพร่เสียงระบุหรือแสดงข้อความหรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันทำให้รู้จักตัวคู่ความหรือทำให้เกิดความเสียหายแก่ชื่อเสียง เกียรติคุณของบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือถูกกล่าวถึงในคดี เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาล” บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติว่าด้วยการพิจารณาลับเพื่อประโยชน์ในการใกล้เคียงข้อพิพาทในคดีครอบครัว ส่วนในวรรคที่สองเป็นบทบัญญัติห้ามการโฆษณา เผยแพร่ทางสื่อมวลชน สื่อสารสนเทศ ข้อมูลเกี่ยวกับคำคู่ความ ข้อเท็จจริงหรือพฤติกรรมใด ๆ ในคดี คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลซึ่งอาจทำให้เกิดความเสียหายแก่ชื่อเสียง เกียรติคุณของบุคคลที่เกี่ยวข้อง แต่ข้อมูลตามคำขอของผู้ותרณ์เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการทำหน้าที่กำกับดูแลการใช้อำนาจของผู้ותרณ์ในฐานะผู้อนุบาล ซึ่งมีใช้ข้อมูลตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๓ ดังกล่าว เมื่อผู้ได้รับความสามารถถึงแก่ความตาย การทำหน้าที่ของผู้อนุบาลก็สิ้นสุดลงและมีผลให้การทำหน้าที่กำกับดูแลผู้อนุบาลของสถานพินิจฯ สิ้นสุดไปด้วย ข้อมูลที่ผู้ותרณ์ร้องขอจึงไม่ต้องห้ามตามมาตรา ๑๕๓ แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวไม่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ และไม่กระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสถานพินิจฯ ในการกำกับดูแลการใช้อำนาจของผู้อนุบาล เพราะการทำหน้าที่ตามกฎหมายของสถานพินิจฯ ได้สิ้นสุดแล้ว รวมทั้งไม่กระทบต่อประโยชน์สาธารณะแต่อย่างใด แต่การเปิดเผยจะช่วยคุ้มครองสิทธิของผู้ותרณ์ในการติดตามทรัพย์สินมรดกของผู้ตาย ในฐานะที่ผู้ותרณ์เป็นทายาทโดยธรรมตามกฎหมาย ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกันแล้ว เห็นว่าข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเปิดเผยให้ผู้ותרณ์ทราบได้ โดยผู้ותרณ์จะต้องไม่เผยแพร่ข้อมูลอันอาจทำให้เกิดความเสียหายแก่ชื่อเสียง เกียรติคุณของผู้ตาย

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย จึงวินิจฉัยให้สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานครเปิดเผยรายงานการทำหน้าที่กำกับดูแลการใช้อำนาจของผู้อนุบาลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้ได้รับความสามารถและทรัพย์สินของผู้ได้รับความสามารถและการรักษาพยาบาลผู้ได้รับความสามารถ จำนวน ๓ ฉบับ พร้อมทั้งให้สำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องแก่ผู้ותרณ์ โดยผู้ותרณ์จะต้องไม่เผยแพร่ข้อมูลอันอาจทำให้เกิดความเสียหายแก่ชื่อเสียง เกียรติคุณของผู้ตาย

(นางวนิดา สักการโกศล)

หัวหน้าคณะที่ ๒

คำวินิจฉัย ที่ สค ๑๖๙/๒๕๖๑

พลโท

(พรเลิศ วรสีหะ)

กรรมการ

(นางรัศมี วิศทเวทย์)

กรรมการ

(นายวัชระ วุฒิติสันต์)

กรรมการ

(นายฉัตรรัตน์ ทิรัญเชาวีวัฒน์)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปราโมทย์ ประจนปัจจนึก)

กรรมการผู้รับผิดชอบสำนวนอุทธรณ์

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑